

M.A. F.Y. (Marathi) (Choice Based) Regular Semester 2016 Semester - I
MAMRCBCS102 : Core II - Sahitya Shatra Bhag - I
वाङ्मय पारंगत : साहित्यशास्त्र - भाग 1

P. Pages : 2

Time : Three Hours

GUG/W/16/8002

Max. Marks : 80

1. साहित्य म्हणजे काय? साहित्याची व्याप्ती व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. 15
- किंवा
- साहित्याच्या विविध प्रयोजनांचा सविस्तर आढावा घ्या.
2. साहित्यमूल्ये व जीवनमूल्ये यांच्यातील परस्परसंबंधाचे साधार विवेचन करा. 15
- किंवा
- शैलीविज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करून वाङ्मय समीक्षाशास्त्रातील त्याचे स्थान स्पष्ट करा.
3. भारतीय साहित्यशास्त्राचा उगम व विकासाचा परामर्श घ्या. 15
- किंवा
- शब्दाच्या ठिकाणी असणाऱ्या 'अभिधा-शक्तीचे' स्वरूप विशद करून सांगा.
4. भरतमुनीचे 'रससूत्र' सांगून रसनिष्पत्तीची प्रक्रिया सोदाहरण स्पष्ट करा. 15
- किंवा
- अभिनवगुप्ताने सांगितलेली रसविघ्ने सविस्तर स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) टीपा लिहा कोणत्याही दोन.
- 1) साहित्यातील सेंद्रियत्व.
 - 2) साहित्य आणि समाजजीवन.
 - 3) लक्षणा शब्दशक्ती.
 - 4) शृंगाररस.
- ब) योग्य पर्याय निवडून उत्तरे लिहा (प्रत्येकी एक गुण).
- 1) ध्वनीला काव्याचा आत्मा कोणी म्हटले.
अ) रुद्रट
क) दण्डी
 - ब) आनंदवर्धन
ड) भामह

- 2) मुख्यार्थापेक्षा अधिक अर्थ प्रतीत करुन देणाऱ्या शक्तीला काय म्हणतात.
अ) अभिधा ब) लक्षणा
क) व्यंजना ड) अभिधामूल व्यंजना
- 3) 'नाट्यशास्त्र' ह्या ग्रंथाचा कर्ता कोण आहे.
अ) मम्मट ब) भरत
क) श्रीशंकुक ड) रुद्रट
- 4) 'रसात्मक वाक्य काव्यम्' अशी काव्याची व्याख्या कोणी केली.
अ) अभिनवगुप्त ब) भट्टनायक
क) विश्वनाथ ड) राजशेखर
- 5) 'रसविमर्श' ग्रंथाचे लेखक कोण आहे.
अ) प्रा. रा. श्री. जोग ब) डॉ. के. ना. वाटवे
क) प्रा. द. के. केळकर ड) प्रा. श्री. के. क्षीरसागर
- 6) साहित्यातून व्यक्त होणाऱ्या अनुभव विशेषांची संख्या किती.
अ) सहा ब) पाच
क) चार ड) तीन
- 7) कॅथार्सिस म्हणजे विरेचन असा शब्दप्रयोग कोणी केला.
अ) वॉरेन ब) अरिस्टॉटल
क) प्लेटो ड) मिल्टन
- 8) 'शैली म्हणजे व्यक्तिमत्त्वाचे प्रतिबिंब' असे कोणी म्हटले आहे.
अ) लॉजिनस ब) गिबन
क) ब्युफॉ ड) मिडलटन मरे
- 9) 'अभिनव काव्यप्रकाश' या ग्रंथाच्या लेखकाचे नाव सांगा.
अ) प्रा. दि. के. बेडेकर ब) प्रा. रा. श्री. जोग
क) डॉ. मा. गो. देशमुख ड) डॉ. ग. त्र्य. देशपांडे
- 10) 'शब्द आणि अर्थ यांचे साहित्य म्हणजे काव्य' ही व्याख्या कोणी केली.
अ) दण्डी ब) भामह
क) वामन ड) कुंतक
